

*Izvešće o evaluaciji programa
„Čuvari baštine“ 2022./23.*

Split, lipanj 2023.

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Evaluacija programa Čuvari baštine	6
2.1. Opći podatci	7
3. Evaluacija školskih koordinatora	10
3.1. Prijava i odabir projekata	10
3.2. Financiranje	12
3.3. Voditelji programa	13
3.4. Dojmovi učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika	14
3.4.1. Učenici	14
3.4.2. Odgojno obrazovni djelatnici	16
3.5. Festival izvrsnosti	17
3.6. Samoprocjena školskih koordinatora	22
3.7. Osvrt na cjelokupni program	25
4. Evaluacija učenika	28
4.1. Festival izvrsnosti	39
5. Zaključak	43

1. Uvod

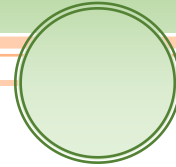
Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije (CI SDŽ) ustanova je koja za cilj ima pružanje potpore identifikaciji, praćenju i cjelovitom razvoju visokomotiviranih i potencijalno darovitih učenika u našoj županiji. Uz izvanškolske programe koje provodi tijekom godine za potencijalno darovite učenike u područjima matematike, informatike, novih tehnologija i prirodoslovlja, CI SDŽ organizira i izvannastavne interdisciplinarne programe koji se provode u matičnim školama. Svoje djelovanje prije tri godine smo proširili na kontekst humanističkog i umjetničkog područja provođenjem programa **Čuvari baštine**.

Program Čuvari baštine namijenjen je visokomotiviranim i potencijalno darovitim učenicima koji pokazuju interes za baštinu, kulturu, povijest, geografiju, očuvanje tradicije, kao i svim učenicima koji pokazuju interes za projektnu nastavu, interdisciplinarni pristup, suradničko, istraživačko i inovativno učenje. Provedba programa je zamišljena kao izvannastavna aktivnost u matičnim školama, pod vodstvom koordinatora projekta - motiviranog, kreativnog i svestranog učitelja, nastavnika, stručnog suradnika ili ravnatelja.

Cilj projekta „Čuvari baštine“ je razvijanje inovativnosti, kreativnosti, kritičkog mišljenja, informacijske i digitalne pismenosti te sposobnosti za istraživački i suradnički rad kroz planiranje, provedbu i prezentaciju projekta u području baštine. Realizacijom ovakve vrste projekata uključene učenike i djelatnike potiče se na izgradnju osobnog, kulturnog i zavičajnog identiteta stvaranjem sadržaja vezanih uz materijalnu i nematerijalnu baštinu, usko vezano uz područje koje ih okružuje te na taj način utječe na razvoj svijesti o potrebi očuvanja prirodne i kulturne zavičajne baštine.

Poziv za sudjelovanje u projektu bio je upućen svim zainteresiranim osnovnim i srednjim školama u našoj i Ličko-senjskoj županiji, s obzirom da je program Čuvari baštine ove godine dijelom financiran iz sredstava projekta “Jadranski regionalni znanstveni centar za razvoj vještina u području STEM-a, IKT-a, poduzetništva i aktivnog građanstva”- Jadranski RZC STEM. Ovogodišnja tema bila je **Mudre glave, mlade ruke**, a cilj pojedinačnih projekata je bio uključiti starije osobe iz užeg okruženja u rad s djecom i mladima, na način da im prenesu neku gotovo izgubljenu vještinu ili znanje.

Tablica 1.: Prikaz sudionika i projekata

Redni broj	Naziv škole	Naziv projekta
1.	OŠ Žnjan-Pazdigrad Split	Žnjan prije Žnjana
2.	OŠ Manuš Split	Daj mi kus soparnika
3.	OŠ Vjekoslava Paraća, Solin	Zaboravljene vještine
4.	OŠ Josipa Jovića, Aržano	Zvuci prošlosti
5.	OŠ "Josip Vergilij Perić", Imotski	Imotski cukarini/ Imotska cukarijera
6.	OŠ braće Radića, Bračević	Baština u torbici
7.	OŠ Mejaši, Split	Jedna priča o splitskoj nošnji
8.	OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića, Lovreć	PAŠKURICA - pogača ispisana ljubavlju
9.	OŠ "Neorić-Sutina" Neorić	Predmeti prošlosti za ruke budućnosti
10.	OŠ kralja Zvonimira, Seget Donji	Koračamo stopama naših baka i djedova
11.	OŠ kralja Zvonimira, Solin	Da ne pita starost di nam je mladost
12.	OŠ Vladimira Nazora, Postira	Konzerviranje zelenih maslina u solnom rastvoru (salamuri)
13.	OŠ Petra Berislavića Trogir	Naši judi
14.	Privatna osnovna škola Aspalathos, Dugopolje	Tehnika građenja suhozida
15.	OŠ prof. Filipa Lukasa, K. Stari	Štovanje sv. Felicija u Kaštel Starom
16.	OŠ Gradac	Čakulaonica
17.	OŠ Trilj, Trilj	Kamen ima dušu - Suhozid
18.	OŠ kneza Trpimira, Kaštel Gomilica	Zlatne ruke naše djece
19.	OŠ Slatine, Slatine	Iz bakine škrinjice znanja i mudrosti
20.	Prva osnovna škola Široki Brijeg	Rič po rič
21.	SŠ "Jure Kaštelan" Omiš	Cviće od konopa

22.	SŠ Braća Radić Kaštel Štafilić - Nehaj	Udica se zadije za prste
23.	Srednja tehnička prometna škola, Split	Kameno nasljeđe
24.	Obrtna tehnička škola u Splitu	Tradicijska izrada drvenih igračaka
25.	SŠ Petra Šegedina, Korčula	Tri moja brata i mi - korčulanske bratovštine
26.	Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju, Split	Pletivo jučer danas sutra
27.	SŠ Ivana Lucića, Trogir	Ribar plete mrižu svoju
28.	SŠ Tina Ujevića, Vrgorac	Stare vrgorske slastice
29.	II. Gimnazija, Split	Zdravlje, uberi!
30.	Prirodoslovna škola Split	Starih ruku moćan dar

Ukupno je sudjelovalo 20 osnovnih i 10 srednjih škola. Selekciju je izvršilo Središnje povjerenstvo CI SDŽ, a odabrani sudionici zadovoljili su uvjete za sufinanciranje koji su obuhvaćali temu, promociju i rezultat.

Svaki sudionik dobio je na raspolaganje **paušalni iznos od 5.000,00** kuna za troškove povežite s projektom (tiskanje materijala, organizacija posjeta lokalitetima, promotivne akcije, kupnja potrebne opreme, honorari i sl.) Paušalni iznos može i ne mora predstavljati ukupan trošak provedbe projekta.

Pojedinačni projekti nastali u programu predstavljeni su na prvoj i drugoj večeri *Festivala izvrsnosti* održanom 5., 6. i 7. lipnja 2023. godine u OŠ kraljice Jelene u Solinu. Cilj održanog Festivala bilo je predstavljanje učeničkih projekata u izvannastavnim programima, odnosno razmjena ideja, znanja i iskustava na razini županije te nagrađivanje najboljih projekata kako bi učenike, odgojno-obrazovne djelatnike i škole i dalje poticali na izazove ovakve vrste.

Stručno povjerenstvo programa CI baštine odabralo je projekte u tri kategorije pri čemu su po tri projekta/škole nagrađeni u kategoriji osnovne škole, kategoriji srednje škole te kategoriji *Čuvar baštine* gdje su u konkurenciji bile i osnovne i srednje škole. Svi nagrađeni projekti dobili su kao nagrade suvenire nastale u programu Dalmatinski suvenir i priznanja, a prvonagrađeni prijenosnu statu u *Čuvar baštine*.

Čuvar baštine za šk.god. 2022./23. je OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića, Lovreć sa svojim projektom **PAŠKURICA - pogača ispisana ljubavlju**.

Tablica 2. Prikaz dobitnika u kategoriji osnovnih škola.

1. mjesto	OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića, Lovreć
2. mjesto	OŠ Gradac, Gradac
3. mjesto	OŠ Manuš, Split

Tablica 3. Prikaz dobitnika u kategoriji srednjih škola.

1. mjesto	Obrtna tehnička škola, Split
2. mjesto	Srednja škola Petar Šegedin, Korčula
3. mjesto	Srednja škola braće Radić Kaštel Štafilić Nehaj

2. Evaluacija programa Čuvari baštine

Po završetku cjelokupne provedbe programa Čuvari baštine, zamolili smo školske koordinateure da popune upitnik o evaluaciji, kako bi nam dali povratne informacije o procesu prijave, organizaciji i provedbi te prezentaciji programa. Ove godine uveli smo i evaluaciju učenika koji su sudjelovali u programu, kako bismo čuli i njihove dojmove.

Od 30 školskih koordinatora, njih 27 je popunilo evaluacijski upitnik (90%). U nastavku slijedi obrada i analiza prikupljenih podataka, a koje ćemo iskoristiti u svrhu unaprjeđenja budućih provedbi ovog i sličnih projekta/programa. Nakon cjelovitog prikaza rezultata slijedi zaključak.

2.1. Opći podatci

U projektima na razini škola sudjelovali su, uz školske koordinatore, ostali odgojno-obrazovni djelatnici te učenici iz različitih razreda. Brojke se dosta razlikuju od škole do škole, pri čemu je najmanji broj uključenih odgojno-obrazovnih djelatnika jedan, a najveći 14, dok je najmanji broj uključenih učenika pet, a najveći 131.

Tablica 4. Ukupni broj uključenih odgojno obrazovnih djelatnika, školskih koordinatora i učenika u programu Čuvari baštine 2022./2023.godine

Kategorija	Broj uključenih
Školski koordinatori	30
Odgojno-obrazovni djelatnici	87
Učenici	691

* napomena - podatci o broju uključenih odgojno-obrazovnih djelatnika i učenika nisu potpuni, tako da je ukupna brojka veća

U sklopu programa Čuvari baštine, škole su ostvarile suradnju različitim vanjskim suradnicima. Ovisno o školi, mnoštvo istaknutih stručnjaka, ustanova i institucija dalo je svoj doprinos kvalitetnijoj izvedbi pojedinog projekta, odnosno programa Čuvari baštine u cjelini. Pregled vanjskih suradnika po školama prikazan je u narednoj tablici.

Tablica 5.: Prikaz vanjskih suradnika po školama

Škola	Suradnici
Osnovna škola Petra Berislavića	Modni atelier Gena, gđa. Jelenka Gruić, gđa. Marija Rončević
Obrtna tehnička škola Split	Etnografski muzej u Zagrebu
SŠ "Jure Kaštelan" Omiš	Udruga osoba s invaliditetom Agape
Osnovna škola kneza Trpimira	KUD Putalj, KUD Ante Zaninović, EtnoNIT-a, obrta za izradu narodnih nošnji, Nikola Kapetanović, Marija Omazić, Ivka Granić te Željka Lemo
Osnovna škola Slatine	Udruga za očuvanje prirodne i kulturne baštine Slatine Mara Sočo, Dragica Šolić, Marija Veić
Osnovne škole Neorić-Sutina	
Srednja tehnička prometna škola Split	Nediljko Zec
Osnovna škola "Josip Vergilij Perić", Imotski	Udruga umirovljenika Imotski
OŠ Manuš	Gospođa Smiljana Čotić i gospodin Željko Čotić
SŠ "Braća Radić" Kaštel Štafilić-Nehaj	OPG Dražin Kaštel Kambelovac KŠR Nebojsija Kaštel Kambelovac kaštelanski umirovljenici
Srednja škola Tina Ujevića	Udruga umirovljenika
OŠ kralja Zvonimira, Seget Donji	KUD Labišnica te bake i djedovi naših učenika
OŠ Vjekoslava Paraća Solin	KUD Salona HFD Jadro Udruga Solinjani Stella Croatica Etnografski muzej Split
Srednja škola Petra Šegedina, Korčula	Gradska knjižnica Ivan Vidali, Gradski muzej Korčula, Centar za kulturu Korčula
Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju	Gđa. Ljiljana Vojković, Časne sestre benediktinke, Jedriličarski klub Zvir (+HRT za snimanje reportaže)
II. gimnazija	Marija Kraljević i Ilonka Banović, članice HPD-a Ante Bedalov

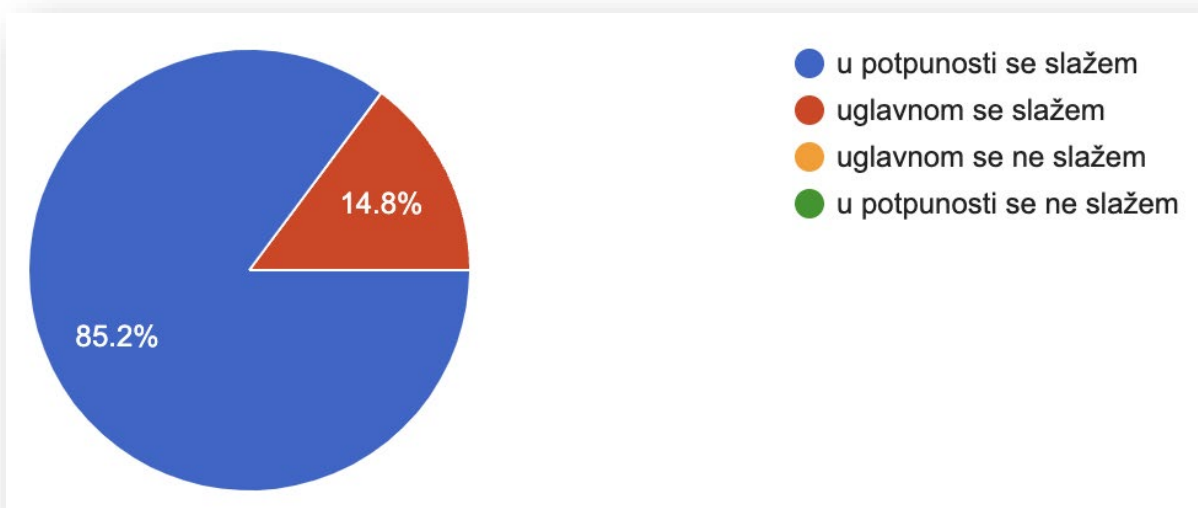
OŠ Gradac	Općinska knjižnica Gradac, Turistička zajednica Gradac, Udruga Štrada Podaca, Ernita Šutić
Prirodoslovna škola Split	Klesarska škola Pučišća, Adela Roudi (Društvo prijatelja kulturne baštine Split)
OŠ Mejaši	Etnografski muzej u Splitu, KUD "Ante Zanimović", prof. Marica Tadin
Srednja škola Ivana Lucića-Trogir	Konzervatorski ured grada Trogira
OŠ prof. Filipa Lukasa Kaštel Stari	don Franko Prnjak, Roko Puljas
Osnovna škola braće Radića, Bračević	Ana Delić, Ljubica Katić i Ivica Kerum
OŠ Žnjan-Pazdigrad	Majstorica ikonopisanja Silvana Lozančić, majstorica vezenja Stanka Poljak, Katehetski ured SMN
OŠ kralja Zvonimira	Udruga Solinjani (Miljenka Žižić, Vanja Jankov (najstarija članica 82 godine), Marina Vukšić, Ljuba Limić, Hela Milišić, Ernesta Barišić, Dolores Jaman i Dragana Jaman
OŠ Trilj	Udruga Gaius Laberius, Iva Glavan, Frano Glavan, Jure Simunić, Josip Jozić

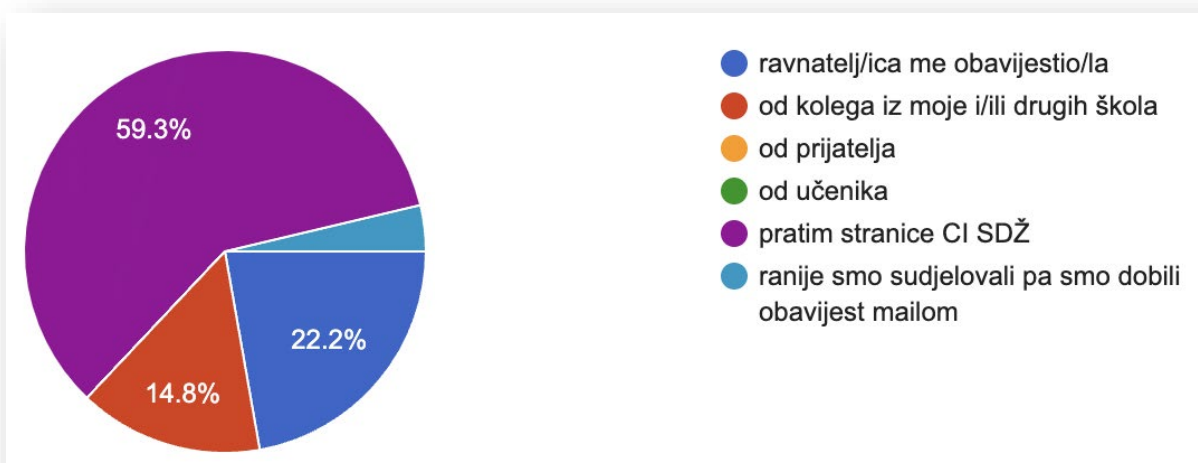
3. Evaluacija školskih koordinatora

3.1. Prijava i odabir projekata

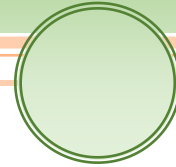
Slika 1.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Natječaj za prijavu u program „Čuvari baštine“ bio je jasan i razumljiv.“

Prema odgovorima 85% koordinatora, natječaj za prijavu u program „Čuvari baštine“ bio je u potpunosti jasan i razumljiv, dok se 15% koordinatora s navedenim uglavnom slaže.

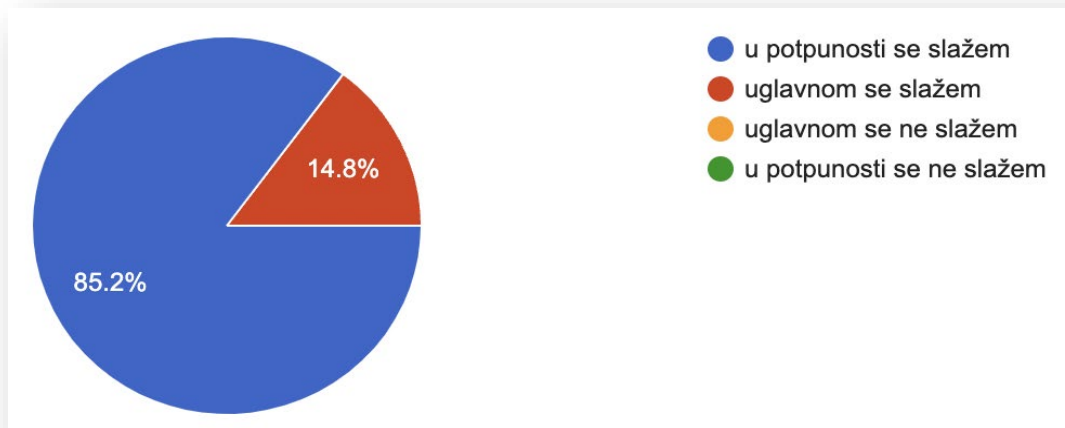

Slika 2.: Prikaz odgovora koordinatora za tvrdnju „Za natječaj sam saznao/la:“

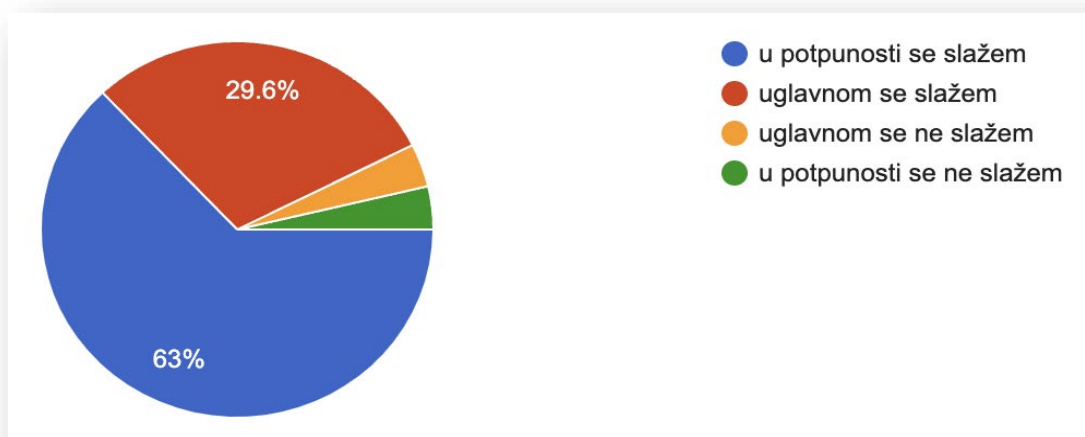

Kao i prošle godine, najveći dio koordinatora (59%) natječaj je vidjelo na stranicama CI SDŽ, njih 22% je saznalo od ravnatelja/ice, a 14% ih je saznalo od kolega iz njihove ili drugih škola,.

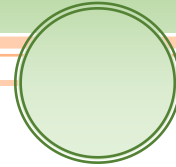
Slika 3.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Proces prijave projekta bio je jednostavan, jasan i razumljiv.“

Prema procjeni 85% koordinatora, proces prijave projekta bio je u potpunosti jednostavan, jasan i razumljiv, a ostatak, odnosno 15% koordinatora se uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom.

Slika 4.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Rezultati evaluacije prijave projekta bili su jednostavni, jasni i razumljivi.“

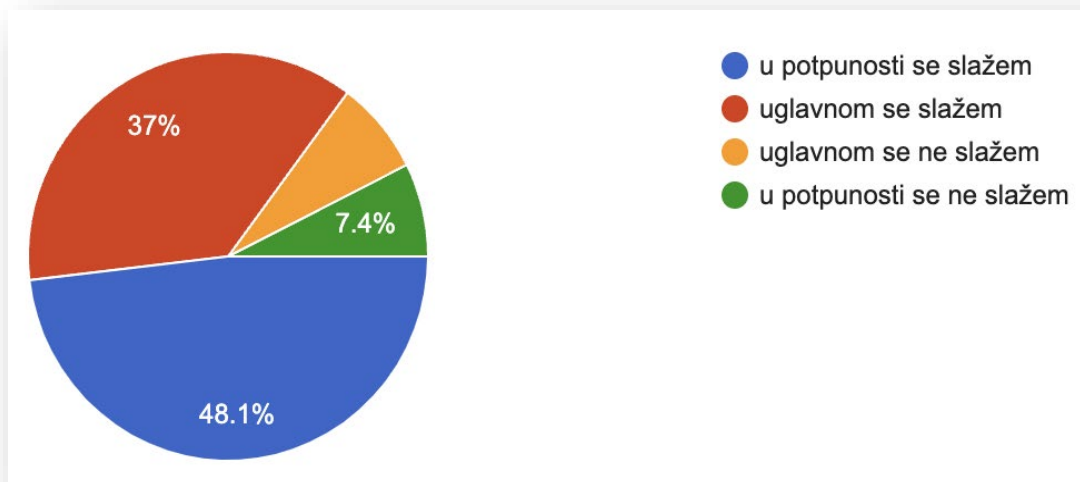

Najveći udio koordinatora (63%) se u potpunosti složilo s tvrdnjom da su rezultati evaluacije prijave projekta bili jednostavni, jasni i razumljivi, 30% se s istim uglavnom složilo, a po 3,5% koordinatora se s time uglavnom ili u potpunosti ne slaže.

S obzirom na navedeno, može se uočiti da je koordinatorima proces prijave i odabira projekata u program „Čuvari baštine“ uglavnom bio jasan i jednostavan te da su informaciju o njegovoj provedbi uglavnom saznali prateći stranice CI SDŽ.

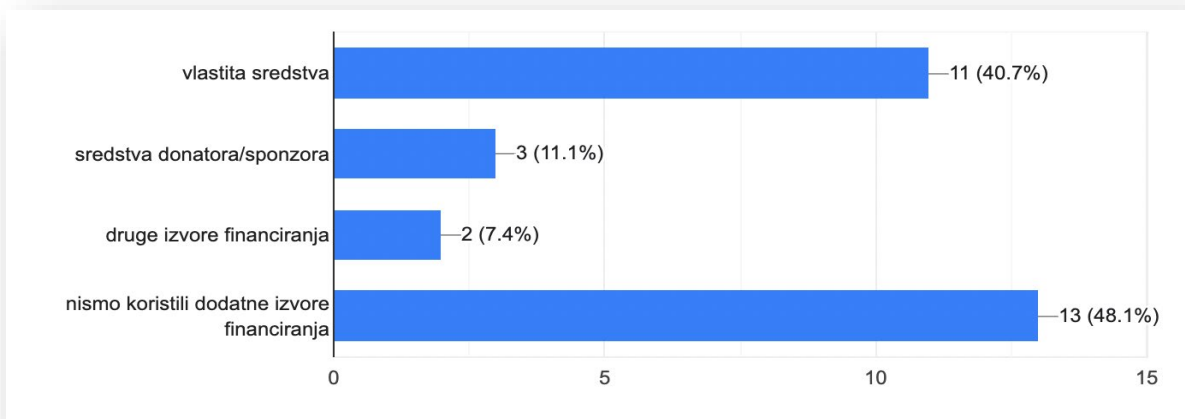
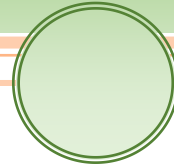
3.2. Financiranje

Slika 5.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „*Financijska sredstva dodijeljena temeljem javnog poziva bila su dostatna za realizaciju istog.*“

Nešto manje od polovine koordinatora, njih 48%, se u potpunosti složilo s time da su financijska sredstva dodijeljena temeljem javnog poziva bila dostatna za realizaciju projekta, njih 37% s time uglavnom slaže, dok se po 7,5% uglavnom ili u potpunosti ne slažu s navedenom tvrdnjom.

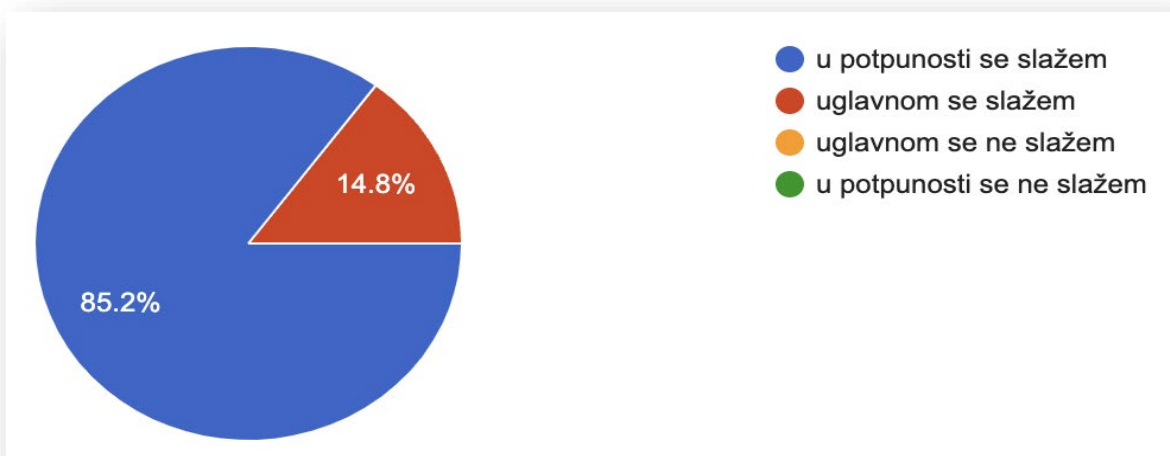

Slika 6. Korištenje financijskih sredstava izuzev onih dodijeljenih od strane CI SDŽ.

Najvećem broju sudionika (48%) projekta nisu bili potrebni dodatni izvori financiranja, 41% uz dodijeljena koristilo je i vlastita sredstva, 11% sredstva donatora ili sponzora, a ostatak, odnosno 7% druge izvore financiranja.

* Zbroj odgovora nije 100% jer se moglo označiti više odgovora

3.3. Voditelji programa

Slika 7.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Komunikacija s voditeljima programa bila je ugodna i korisna.“

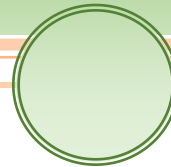
Velika većina koordinatora (85%) je komunikaciju s voditeljima programa procijenila u potpunosti ugodnom i korisnim, dok se njih 15% uglavnom slaže s tvrdnjom. U sklopu odgovora na opisna pitanja, koordinatori su **voditelje programa „Čuvari baštine“** procijenili iznimno pozitivno:

- *Izvrсна suradnja.*
- *Izvršni voditelji, na vrijeme daju sve informacije, susretljivi i profesionalni.*
- *Voditelji su susretljivi i pristupačni.*
- *Voditelji su pristupačni i organizirani, brzo daju povratne informacije.*
- *S voditeljima nismo imali pretjeranog kontakta, osim jednostrane komunikacije mailom pa nemam neki poseban komentar na njih. Na jedan zahtjev koji sam imala (dodatno slanje loga) odgovorili su brzo i profesionalno.*
- *Nemam što posebno istaknuti, pomalo spora komunikacija.*
- *Susretljivi i organizirani.*
- *Vrlo jasna i jednostavna komunikacija.*
- *Pristupačni, dostupni, spremni uvijek pomoći, objasniti, vedri, sve pohvale.*
- *Predivni, stručni, brzi u komunikaciji...DIVNI!*
- *Susretljivi, dostupni i voljni pomoći.*
- *Uvijek pristupačni, spremni pomoći i odgovoriti na nedoumice.*
- *Ugodni pozitivci koji u hodu rješavaju sve nedoumice oko provedbe programa. Bilo mi je čast i zadovoljstvo surađivati s njima!*

3.4. Dojmovi učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika

Također su nas iskreno zanimali i dojmovi svih uključenih. Stoga smo školske koordinate zamolili i da nam u upitniku navedu dojmove učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika.

3.4.1. Učenci

Dojmovi učenika prema navodima koordinatora:

- *Jako zabavno i poučno.*
- *Oduševljeni. Žele se prijaviti i sljedeću školsku godinu.*
- *Učenci su zadovoljni projektnim zadacima.*
- *Učenicima se svidio način provedbe projekta i usvajanja novih znanja i vještina od starijih osoba.*
- *Učenci su jako zadovoljni cijelim projektom, a naročito svojom prezentacijom na Festivalu izvrsnosti. Također, jako su ponosni na rezultat svog projekta koji će trajno krasiti dvorište škole.*
- *Učenci su zadovoljni sudjelovanjem.*
- *Zabavno, korisno, malo naporno.*
- *Učenci su iskazali zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu.*
- *Učenci su oduševljeni projektom, svojim aktivnostima i ulogom u stvaranju nečega novog. A to je, mislim, najvažniji rezultat projekta - da učenici shvate da mogu samostalno osmisliti i provesti bilo koji projekt koji zamisle.*
- *Učenci su uživali prilikom realizacije projekta. S obzirom da nam je ovo prvo sudjelovanje, osjećali su tremu zbog javnog nastupa i prezentiranja proizvoda.*
- *Angažirani, osjećaju se ispunjeno i odgovorno.*
- *Učenci su izrazito zadovoljni.*
- *Oduševljeni, posebno Festivalom.*
- *Oduševljeni, htjeli bi nastaviti ovaj tip projekta.*
- *Svi učenici su uživali u provedbi radionica/projekta.*
- *Učenci su zadovoljni jer su bili dijelom velikog i vrijednog projekta Čuvari baštine.*
- *Maturantima koji su sudjelovali ovo je 3. projekt i zadovoljni su što su ga uspješno odradili i, na neki način, zaokružili svoje srednjoškolsko obrazovanje. Učenicima prvog razreda je ugodno iznenađenje jer im se sviđa izvanškolski rad.*
- *Učenci su uživali i postali pravi mali čuvari baštine.*

- *Kao najistaknutiji dionici projekta, učenici su se spremno uhvatili ukoštac sa svojom ulogom Čuvara hercegovačke jezične baštine u drevnoj Saloni, uživajući u svakom trenutku Festivala izvrsnosti 2023.*
- *Učenici su zadovoljni. Vole ovakve projekte i rado sudjeluju u njima.*
- *Oduševljeni, interesiraju se hoćemo li i iduće godine provoditi koji projekt unutar škole.*
- *Neki učenici naše škole već drugu godinu sudjeluju u projektu Čuvara baštine. S obzirom da je riječ o osmašima oni će u novim sredinama širiti vijest o Čuvarima. Učenicima se svidjela ovogodišnja tema, vole izlazak iz učionice...*
- *Učenici su oduševljeni projektom koji su radili u radionici praktične nastave cijelu školsku godinu. Time su stekli vještine obrade drva svim ručnim alatima, radili spojeve... učenici su 1. razred srednje škole i taj dio gdje su bili prepoznati u projektu jer su dobili i 1. nagradu ih je motivirao za daljnji rad.*

3.4.2. Odgojno obrazovni djelatnici

Kao i kod dojmova učenika, većina dojmova je pozitivna:

- *Zadovoljni. povezali smo različita usmjerenja u školi što je pridonijelo "team buildingu".*
- *Sve je bilo izvrsno bez ijedne zamjerke!*
- *Zadovoljni smo provedbom projekta. Imali smo sitnih teškoća zbog kojih smo trebali promijeniti plan. Od nekih aktivnosti smo trebali odustati, ali smo se snašli pa dodali druge aktivnosti koje su bile dostupne (radionica kukičanja i posjet modnom atelieru Gena).*
- *Još jedno pozitivno iskustvo u provedbi ovogodišnjeg projekta.*
- *Zadovoljni su i jedva čekaju iduću školsku godinu i novu temu.*
- *Djelatnici su uglavnom zadovoljni.*
- *Zanimljivo, poticajno.*
- *Djelatnici su iskazali zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu.*
- *Ovo je moj prvi projekt ovoga tipa koji sam sama vodila i zadovoljna sam i provedbom i rezultatom.*

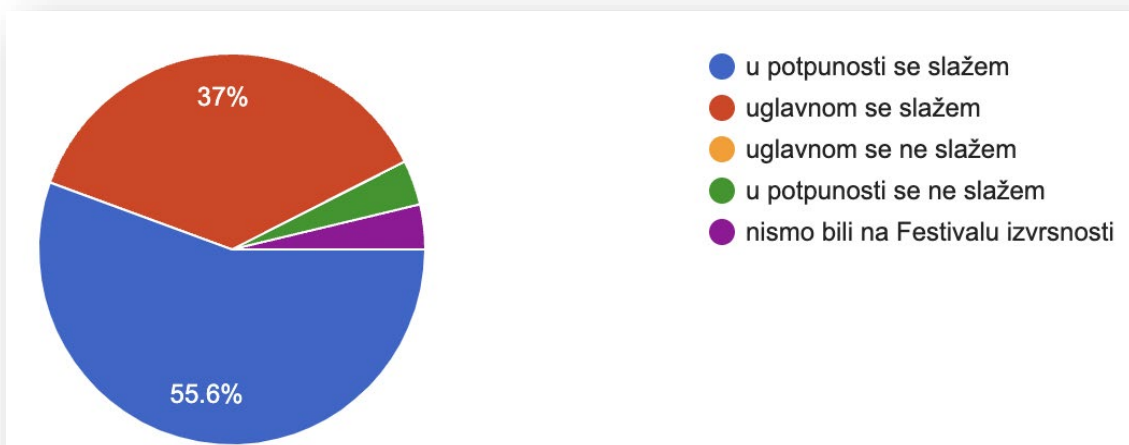
- *Bojanje torbica bili su trenutci opuštanja nakon redovne nastave, a čitanje i ispisivanje ojkavica nasmijalo je mnoge sudionike.*
- *Zadovoljstvo realiziranim ciljevima, uvidom u rad ostalih sudionika, suradnjom i inspiracijom za dalje.*
- *Sviđa im se ovakav oblik rada.*
- *Sve pohvale, a posebno Festivalom te da bi se još djelatnika trebalo uključiti.*
- *Dvorana nije prigodno mjesto za izložbu, puno buke, slabo se prati program. Do našeg izložbenog štanda nitko nije došao, ne znamo tko je i po kojim kriterijima evaluirao projekt.*
- *Zadovoljni motivacijom i interesom učenika.*
- *Zahtjevan rad, ali plodovi su veliki i ukusni. Zadovoljni su i rado bi ponovili isto.*
- *U Čuvarima baštine sudjelujemo dvije godine. Projektne aktivnosti pružaju nam mogućnost za razvijanje poduzetničkih kompetencija i retoričkih vještina kod naših učenika, kao i usvajanje osnova istraživačke metodologije.*
- *Možemo reći da smo uživali u druženju s učenicima izvan učionice, a bilo je zanimljivo i zabavno raditi s našim starijim sugrađanima.*
- *Rado su sudjelovali i vesele se novim izazovima.*
- *Svi smo puno toga naučili, upoznali drage kreativce iz drugih škola i sve bismo rado ponovili.*
- *Program čuvari baštine je idealan za naše školske uvjete. Možemo samostalno odrediti ritam naših aktivnosti. To nam je jako važno jer učenici imaju veliki broj različitih obveza i ne bi stizali da su pritisnuti s više nekakvih rokova. Program je jedinstven i po tome što omogućava da i predmeti humanističkih znanosti također mogu prezentirati svoj rad izvan učionice (a na samo STEM). I na tome smo zahvalni Centru izvrsnosti što nas je prepoznao.*
- *Svi djelatnici su puni entuzijazma i sretni su da je njihov i učenički rad prepoznat.*

3.5. Festival izvrsnosti

Kako je navedeno u uvodu, program Čuvari baštine, kao i ostali izvannastavni interdisciplinarni programi CI SDŽ, završen je predstavljanjem projekata na Festivalu izvrsnosti održanom u Amfiteatru Salone 5., 6 i 7. lipnja 2023. godine.

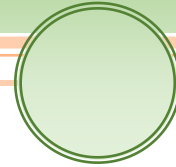
Slika 8.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju „Festival izvrsnosti bio je kvalitetno i profesionalno organiziran.“

Nešto više od polovine koordinatora u potpunosti se složilo s tvrdnjom da je Festival izvrsnosti bio kvalitetno i profesionalno organiziran, 37% uglavnom dijeli to mišljenje, dok po jedan koordinator navode da se u potpunosti ne slažu i da nisu bili na Festivalu.

Uz procjene, koordinatori su u opisne odgovore saželi svoje dojmove o Festivalu. Poseban naglasak bio je na druženju, predstavljanju projekata i organizaciji. Odgovori koji se izdvajaju:

- *Projekti drugih škola, štandovi.*
- *Maštovitost štandova, predstavljanja, ljubaznost djelatnika CI...*
- *Organizacija same manifestacije.*
- *Jako pristupačni organizatori koji su sve držali pod kontrolom, opuštena atmosfera, druženje i upoznavanje s drugim školama.*

- *Raznolikost izlagača.*
- *Što su svi imali priliku prezentirati svoje projekte, komunikacija i druženje s drugim školama.*
- *Mogućnost upoznavanja sa svim projektima te mogućnost komunikacije s voditeljima i sudionicima ostalih projekata.*
- *Vidjeti sve ostale projekte, mislim da je to bilo inspirativno za učenike.*
- *Svidjela mi se ukupna atmosfera i podrška predstavnika ostalih škola.*
- *Raznolikost, bogatstvo sadržaja, mnoštvo ideja i poticajna suradnja.*
- *Slijed aktivnosti, prostor i javljanje sa štandova.*
- *Sve, cijela organizacija, svečani ugođaj i štandovi.*
- *Različitost projekata.*
- *Količina i raznolikost ideja, kreativnost.*
- *Druženje s kolegama, promocija učeničkih radova, zadovoljstvo učenika i učitelja...*
- *Način na koji su druge škole predstavile svoje projekte.*
- *Ove su godine odvojene osnovne i srednje škole što mi se svidjelo. Šteta loše prognoze jer bi Gradina baš dala poseban ugođaj.*
- *Opuštena atmosfera i druželjubivost svih sudionika.*
- *Količina kvalitetnih projekata osnovnih i srednjih škola s posebnim naglaskom na osnovne škole. U projekt smo uključeni od samog početka i zanimljivo mi je primijetiti koliko iz godine u godine cijela stvar napreduje i kako sve škole ozbiljno shvaćaju projekte.*
- *Ležerno atmosfera.*
- *Organizacija.*

Koordinatori navode i neke nedostatke, odnosno što im se nije svidjelo na Festivalu Izvrsnosti, pri čemu se ističe mjesto održavanja, s obzirom da smo zbog kiše umjesto na solinskoj Gradini Festival održali u OŠ kraljice Jelene:

- *Što smo ove godine bili u zatvorenom ambijentu, ali to je vis major.*
- *Nitko nije slušao prezentacije učenika.*

- *Možda bi ostali mogli više slušati ostale sudionike na pozornici.*
- *Mjesto održavanja.*
- *Što nitko od organizatora nije dodijelio nagrade učenicima.*
- *Prostor, ali na to nitko nije mogao utjecati.*
- *Nezainteresiranost publike i velika buka prilikom predstavljanja projekata.*
- *Sve je bilo dobro. Žao mi je što s vremenom padne koncentracija prisutnih pa ne prate predstavljanja svih.*
- *Volio bih da smo bolje upoznali solinske znamenitosti.*
- *Razglas je bio jako loš tako da se jedva čulo ono što predstavljači govore. Također, koncept u kojem gotovo nitko zapravo ne sluša ono što se predstavlja na pozornici nekako se čini pogrešnim. Kako to točno ispraviti, ne znam. Možda bi se pozornije slušalo da je razglas bio bolji.*
- *Vrijeme održavanja FI.*
- *Vremenske neprilike su odigrale veliku ulogu pa realizacija programa u dvorani nije ispala baš najbolja. Dvorana je bila vrlo akustična pa se većina predstavljanja nije čula, a i određen broj sudionika bio je vani zbog vrućine i zagušljivosti. No, jasno mi je da ste pokušali u kratkom roku naći neku adekvatnu zamjenu zbog kiše.*
- *Izlaganje projekata na bini bilo je praćeno na početku manifestacije, a kasnije nije bilo dovoljno gledatelja.*
- *Nije mi se svidjelo vrijeme održavanja Festivala. Termin od 19 do 22 sata nije prikladan za organizaciju dolaska i povratka učenika iz udaljenijih mjesta. Organizacija prijevoza iz seoskih sredina je sama po sebi zahtjevnija, a pogotovo kada je u pitanju kasni polazak kući. Roditelji također nisu bili najsretniji ponuđenim terminom.*
- *Izostanak pažnje osobama koje na pozornici predstavljaju projekte.*

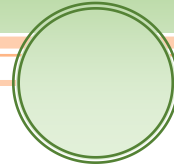
Opći zaključak je da je u komentarima na organizaciju Festivala izvrsnosti bilo puno manje kritika nego prošle godine, odnosno da su dojmovi sudionika ove godine puno pozitivniji. U nastavku slijede ideje i prijedloge za buduće Festivale izvrsnosti, koje su dali koordinatori.

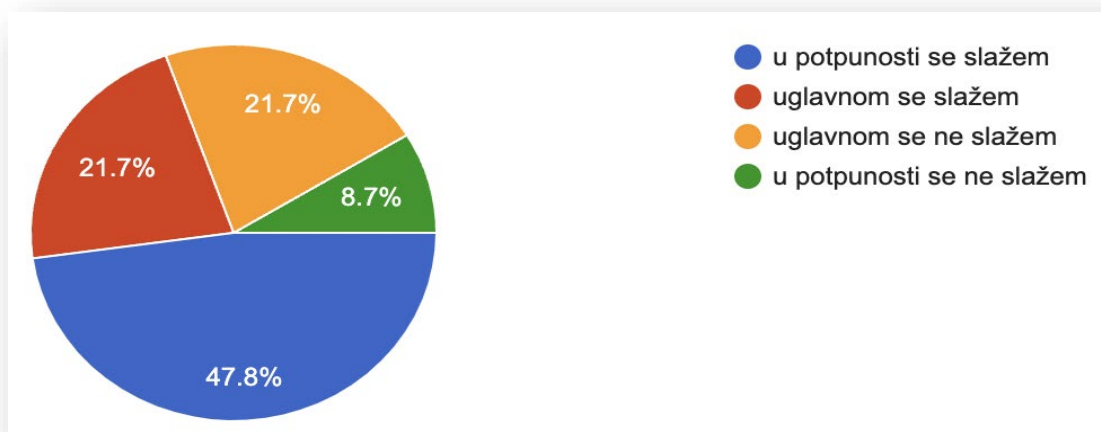
- *Da se djeci pokloni neki suvenir ili mali poklon, kao znak pažnje. Možda neka medalja. Bitno bi im bilo to imati doma.*
- *Bilo bi lijepo kad bi se svi projekti mogli pronaći na jednoj platformi. Na taj način učimo iz primjera dobre prakse.*
- *Nije potrebno predstavljanje svih projekata, nego npr. 5 najboljih. Bilo bi dobro da za tehničku službu angažirate nekog drugog - bilo je puno propusta kod pokretanja filmova, zvuka i sl.*
- *Nemam ih, ali novim sudionicima reći za mogućnost prodaje proizvoda jer mi nismo znali. Bolje bi se pripremili da smo znali.*
- *Svi bi sudionici projekta trebali čuti druge, nitko ne bi za vrijeme predstavljanja projekata trebao hodati i uzimati sa štandova. Tek kasnije, nakon predstavljanja, trebalo bi se moći kupovati i uzimati sa štandova.*
- *Dioklecijanova palača iz 1000 perspektiva; Palače u Palači;*
- *Slažem se s odvajanjem projekata OŠ i SŠ jer je ranijih godina sve predugo trajalo i bilo pomalo zamorno.*
- *Možda jedino da održavanje bude malo ranije ako je radni dan jer djeca sutradan idu u školu.*
- *Predvidjeti trošak putovanja na Festival.*
- *Ove je godine bilo bolje što su odvojili osnovne i srednje škole.*
- *Trebalo bi se jedino ozvučenje popraviti.*
- *Jasnije razgraničiti kategorije u kojima se predstavljamo.*
- *Odabir nagrađenih trebalo bi argumentirati, predstaviti kriterije po kojima su pobijedili, navesti osobe koje su bile u žiriju jer ovako sve ostaje nejasno, učenici i profesori nemaju povratnu informaciju o svojem projektu. Također, samo predstavljanje na Festivalu izvrsnosti čini se da nema nikakav utjecaj na odabir pobjednika jer ni u jednom trenutku nismo shvatili da je nekakav žiri došao do našega ili bilo kojeg drugog štanda pogledati štand, raspitati se kod učenika što i kako su radili, što je na jedan način nepravedno. Rezultat našega projekta bila je tiskana knjižica,*

Priručnik za branje i sušenje bilja, i u njega smo uložili mnogo truda i energije, a na kraju ispada da ga nitko iz organizacije nije pogledao, osim (pretpostavljam) u digitalnoj formi, što nikako nije isto kao prolistati ga u tiskanome obliku. Sveukupno se čini da je izostala jasna, nedvosmislena, kvalitetna ocjena projekata.

- *Razmisliti o organizaciji programa preko vikenda; možda cjelodnevni program kao ENTER ili nešto u tome stilu; preko tjedna bude malo nezgodno s obzirom na školske obaveze.*
- *Najveća, možda i jedina, zamjerka jest kasno održavanje Festivala.*

Slika 9.: Prikaz procjena koordinatora za tvrdnju „Kriteriji za odabir nagrađenih projekata bili su jasni i razumljivi.“

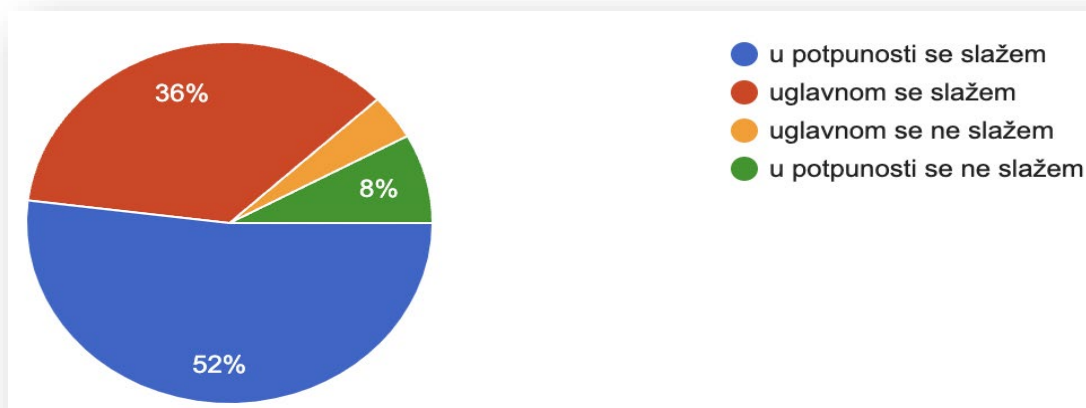
Da su kriteriji za odabir nagrađenih projekata bili jasni i razumljivi u potpunosti se složilo 48% koordinatora, 22% se uglavnom slaže s navedenim, 22% se uglavnom ne slaže, dok se 8% u potpunosti ne slaže s navedenom tvrdnjom.

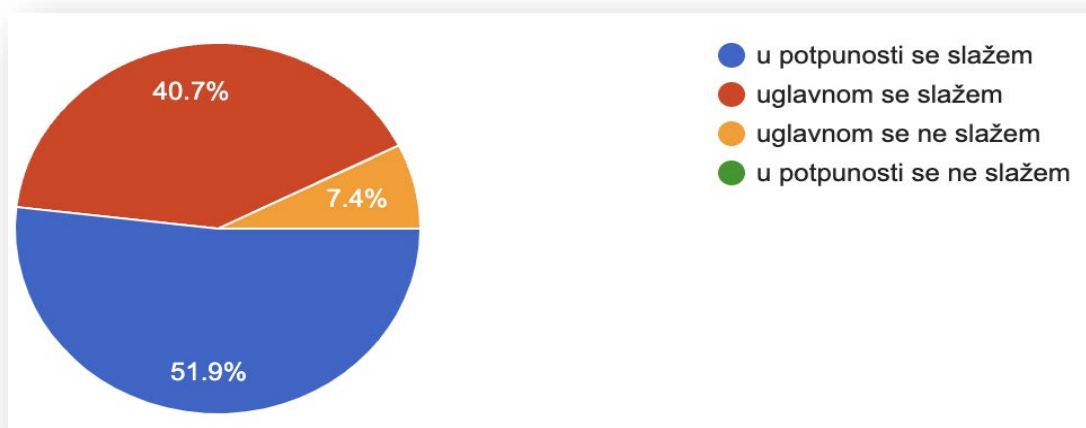
3.6. Samoprocjena školskih koordinatora

Ove godine dodali smo i nekoliko pitanja koja se odnose na samoprocjenu školskih koordinatora, odnosno na to jesu li koordinatori stekli određena znanja i vještine kroz sudjelovanje u ovom programu.

Slika 10.: Prikaz procjena koordinatora na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz STEM područja.“

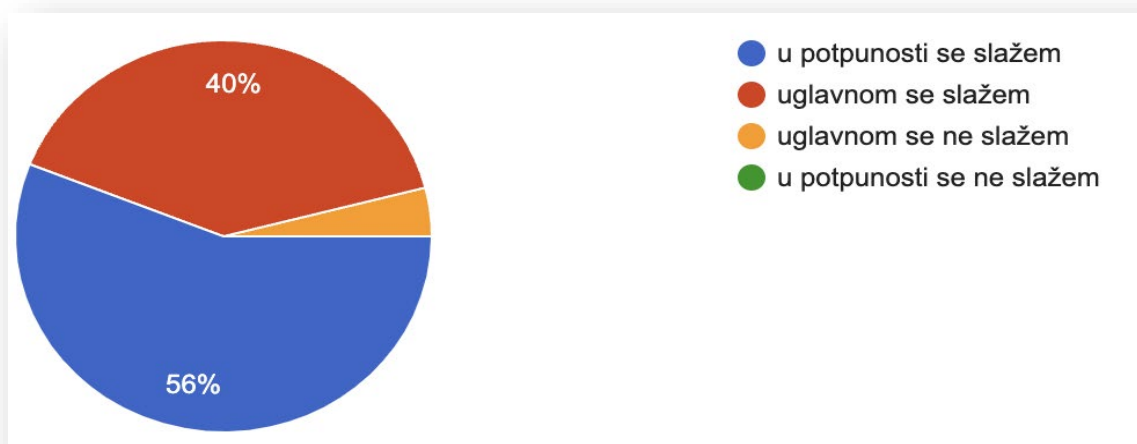
Oko polovine koordinatora, njih 52%, u potpunosti se slažu s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine iz STEM područja, s čime se uglavnom slaže još 36% koordinatora. Ukupno se 4% koordinatora uglavnom i 8% u potpunosti ne slaže s navedenim.

Slika 11.: Prikaz procjena koordinatora na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja IKT-a.“

Procjene koordinatora slične su i za znanja i vještine u području IKT-a. Ukupno 52% koordinatora u potpunosti se slaže s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine u području IKT-a, a još ih se 41% s time uglavnom slaže. Preostalih 7% se s navedenim uglavnom ne slaže.

Slika 12.: Prikaz procjena koordinatora na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja poduzetništva i aktivnog građanstva.“

Ukupno se 56% koordinatora u potpunosti te 40% uglavnom slaže s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine iz područja poduzetništva i aktivnog građanstva. S navedenim se uglavnom ne slaže samo 4% koordinatora.

U opisnom pitanju **Ukoliko ste kroz provedbu projekta stekli znanja ili razvili vještine u nekom drugom području, navedite ih** koordinatori nude nekoliko odgovora:

- *Socijalne vještine.*
- *Zaštita nematerijalne baštine.*
- *Grafička obrada i slaganje teksta za tisak.*

- *Razvijali smo svijest o važnosti očuvanja kulturne baštine i okoliša. Učenici su razvijali i kreativnost, kritičko mišljenje i zapažanje, kao i osjećaj za lijep proizvod koji se može prezentirati u javnosti te komunikacijske i jezične vještine.*
- *Nova znanja o izradi predmeta baštine.*
- *Suradnja i povezanost mladosti i starosti, empatija.*
- *Osvijestili smo snagu kreativnih industrija i povezali storytelling s istraživačkim radom.*
- *Snimanje i montaža video materijala.*
- *Komunikacijske i pregovaračke vještine. Vještine organizacije.*

Na pitanje planiraju li dalje koristiti stečena znanja i vještine u svakodnevnom radu s učenicima i u drugim poslovima u području odgoja i obrazovanja, koordinatori odgovaraju da svakako, naravno i apsolutno:

- *Naravno, kroz projektnu nastavu ćemo obrađivati teme iz projekta.*
- *Da. Počevši od toga kako napisati projekt preko toga kako ga provesti.*
- *Uvijek nastojimo primjenjivati naučena znanja i vještine u daljnjem radu.*
- *U građanskom odgoju i obrazovanju.*
- *Primjenjujemo i primjenjivat ćemo i dalje.*
- *Planira se integracija u školski kurikulum.*
- *Naravno, također se planiramo prijaviti na natječaj i dogodne.*
- *Uvijek su nova saznanja utkana u naš rad.*

3.7. Osvrt na cjelokupni program

Na kraju evaluacije, koordinatori su imali priliku osvrnuti se na cjelokupni program i pridonijeti njegovu unapređenju svojim prijedlozima i komentarima. Na temelju toga možemo izdvojiti ono što im se **osobito sviđjelo**. U ovom dijelu odgovore je dao 21 koordinator, a čini se da im se najviše sviđa sloboda u realizaciji projekta:

- *Osobni rast i razvoj. Povezivanje sa zajednicom i pojedincima koji su prenijeli svoja znanja učenicima (i nastavnicima).*
- *Sloboda u razradi projektnih aktivnosti.*
- *Sviđa mi se što imamo slobodu provesti ideju kako god želimo pa ako treba i u hodu je doraditi, nema pritiska kao što to zna biti u projektima.*
- *Izlaganje proizvoda i prodaja.*
- *Posebno mi se sviđa to što su učenici stvorili jedno zajedničko, prijateljsko okruženje u kojem su radili i to što su shvatili da nema granica u onome što žele raditi. To je za njih najvažnija poruka koju sudjelovanje u ovom projektu nosi. Činjenica da smo imali financiran projekt olakšala je cijelu provedbu.*
- *Zajedništvo, strpljenje, kreativnost i poduzetništvo među učenicima i učiteljima.*
- *Posvećenost ciljevima projekta i mogućnost prezentiranja svoga rada.*
- *Poticanje učenika na kreativnost te javno prezentiranje rada*
- *Sve obavijesti na vrijeme i sve objašnjeno.*
- *Motivacija učenika.*
- *Sve je za pohvalu!*
- *Sloboda u provođenju projektnih aktivnosti.*
- *Već sam navela, ležernije druženje s učenicima i sa sugrađanima.*
- *Sve je bilo lijepo.*
- *Spremnost sudionika za buduću suradnju.*
- *Gotovo sve je dobro, ne bih ništa posebno istaknula.*
- *Ležerna atmosfera.*
- *Sve! Cijeli koncept i angažiranost djelatnika CI SDŽ.*

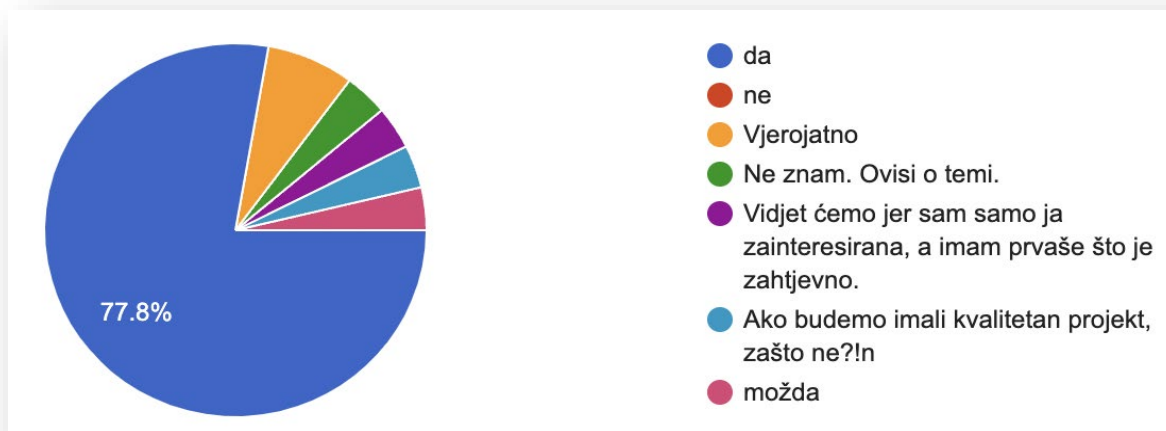
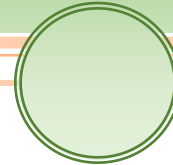
Osim onoga što im se svidjelo, koordinatori su imali prilike navesti i svoje **zamjerke** na cjelokupnu provedbu programa. Odgovore je dalo 15 koordinatora, od kojih petero nije imalo nikakvu primjedbu. Od ostalih komentara većina se odnosi na trajanje i organizaciju konferencije:

- *Termin Festivala od 19 do 22 sati.*
- *Obavijest o potrošnji sredstava do kraja 2022. godine nakon objavljenog natječaja. Mislim da bi takav podatak bio koristan za sudionike već tijekom prijave.*
- *Kasni početak Festivala i kratko vrijeme za predstavljanje na sceni.*
- *Ove godine nam nisu bili najjasniji kriteriji vrednovanja pa možda to bodovanje (i proglašenje) odraditi nekako jasnije.*

Također, uz zamjerke, 15 koordinatora iznio je svoje **prijedloge za unaprjeđenje buduće provedbe** programa:

- *Malo bolja promocija i sudjelovanje na susretima škola možda.*
- *Konkretne i jasne upute pri ocjenjivanju projekta.*
- *Veći proračun za provedbu.*
- *Usustaviti sve projekte i ideje na jednom mjestu. Poput Kreativne riznice EFOS-a.*
- *Na kraju projekta, nije nam bilo jasno na koji su se način nagrađivali projekti.*
- *Potrudili smo se s predstavljanjem projekta, nije bilo suhoparno, uključilo je mnogo učenika koji su predstavili dio vještina usvojenih tijekom realizacije projekta. Tijekom same provedbe projekta imali smo cijeli niz aktivnosti koji je uključivao mnogo djelatnika naše škole kao i udruge koje djeluju na području našeg grada. Voljeli bismo znati prema kojim kriterijima nagrađujete projekte kako bismo znali u kojem smjeru trebamo ići, tj. što trebamo raditi bolje.*
- *Mislim da je program kao takav jako dobro zamišljen. Sviđa mi se što je program vrlo slobodan i što nema nekih pretjeranih rokova i provjera za vrijeme trajanja projekta - to nam pomaže da fleksibilnije odrađujemo poslove i dogovaramo suradnje.*
- *Transparentno vrednovanje projekata.*

Slika 13.: Prikaz procjene koordinatora za tvrdnju: „Naša škola prijavit će se za sudjelovanje u programu Čuvari baštine i iduće školske godine“.

Najveći udio koordinatora, njih 78% odgovorilo je da će se i iduće školske godine prijaviti za sudjelovanje u programu Čuvari baštine, dok će njih 8% vjerojatno sudjelovati. Za 4% koordinatora ovisi o temi, a ostali su još ne znaju.

Naposljetku, nekoliko koordinatora je prostor za **slobodan komentar** iskoristilo za zahvale i pohvale programu:

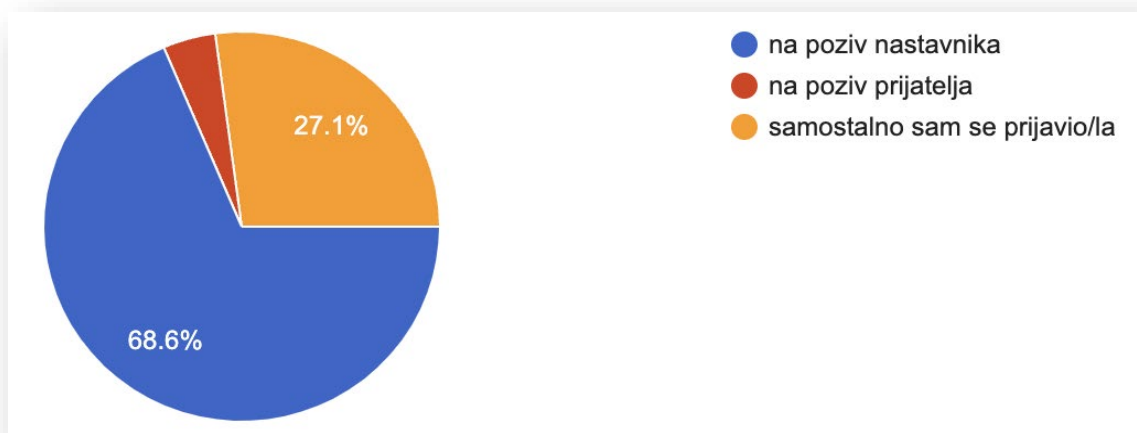
- *Povezali smo školske projekte Čuvari baštine i Dalmatinski suvenir, različite školske odjele: keramika, grafika, metal, scenografsko aranžerske dizajnere ta njihove mentore. Sudjelovanje učenika/mentora različitog područja je proizveo dobar, kvalitetno odrađen i zanimljiv projekt. Drago mi je što se učenici u velikom broju bili na Festivalu izvrsnosti. To je dobar način da nauče poduzetničke vještine i prezentaciju svojih proizvoda (koja će im možda trebati u životu).*
- *Sve pohvale Centru izvrsnosti, organizatorima festivala te Jeleni i Zorani!*
- *Hvala na predloženim temama i na poticanju očuvanja kulturne baštine. Pohvaljujem veliki trud organizatora.*
- *Posebna pohvala cijeloj ekipi CI na suradljivosti i ljubaznosti.*
- *Odlično je sve. Bravo za cijelu ekipu.*
- *Hvala na lijepom iskustvu i pozdrav do sljedeće prigode 😊*

4. Evaluacija učenika

Evaluaciju programa Čuvari baštine ispunilo je 70 učenika, od prema navodima koordinatora 691, što bi značilo 10% sudionika ovogodišnjeg programa. Od toga je 60% djevojaka, a 40% mladića. Oko polovine (56%) su učenici srednjih škola, kojima je možda i jednostavnije popunjavati upitnike ove vrste, a malo manje od polovine (44%) učenici osnovne škole.

Slika 14.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „U program Čuvari baštine uključio/la sam se..

Većina učenika u program Čuvari baštine uključila se na poziv nastavnika, njih 69%, a samostalno se prijavilo njih 27%. Ostatak, 4% uključilo se na poziv prijatelja.

Na pitanje „U programu Čuvari baštine naučio/la sam“, odgovor je dalo 65 učenika. Njih dosta usvojilo je nove vrijednosti, odnosno naučili su da je važno čuvati i njegovati tradiciju, a primjeri takvih odgovora su:

- *Koliko je hrvatska baština posebna i koliko je bitno mlade učiti o baštini i prenositi znanja.*
- *Cijeniti i čuvati svoje rodno blago sa Zelova.*
- *Cijeniti vrijednost ručno rađenih proizvoda.*

Dio vještina koje učenici navode vezan je direktno za temu projekta pa su tako kroz različite projekte učenici naučili:

- *Izrađivati igračke i koristiti se raznim alatima.*
- *Biljci kraj koje sam svakodnevno prolazila bez obaziranja.*
- *Nove činjenice o mom i drugim gradovima što nisam znala.*
- *Kako se prave igračke iz Zelova.*
- *Mnogo stvari i običaja od starijih ljudi.*
- *Starim običajima svoga mjesta.*
- *Izrađivati i peći pogaču.*
- *Naše običaje vezane za paškuricu, kako očuvati i promovirati našu bastionu.*
- *Praviti drvene igračke.*
- *Sušiti biljke, ljekovitost i korist biljaka.*
- *Mnogo toga, ali najznačajnije stvari bi bile pletenje i ostale stvari o povijesti koje smo naučili.*
- *Mnogo znanja i vještina iz raznih područja.*
- *Plesti košare i ribarsku mrežu.*
- *Jako puno o hrvatskim tradicijama.*
- *Osim što sam naučila tehnike izrade nekih polako zaboravljenih zanata, osvijestila sam važnost očuvanja starih običaja i prenošenja na nadolazeće generacije.*
- *Puno o našoj kulturi, tradiciji i drugačijim načinima življenja.*
- *Naučila sam stare riječi.*
- *Puno novih igara.*
- *Šijavicu, vezenje.*
- *Klesanje i kuhanje.*
- *Povijest bračkog kamena te klesarske škole.*
- *Plesti s vunom, šiti, plesti košaru od trstike i ribarsku mrežu.*
- *Raditi kite, uže, pojas, kape, kićenku i zviždaljku.*
- *Šivati, peći kolače i plesti pletenice.*

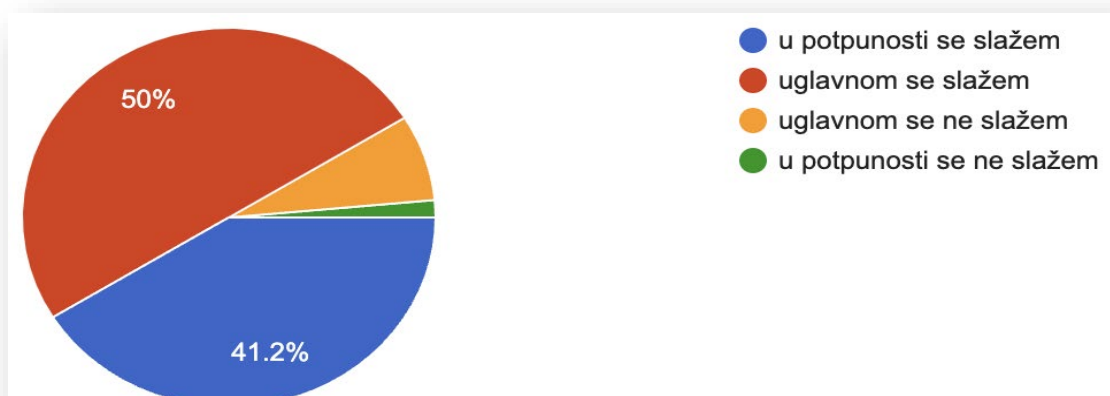

- *Puno toga o kulturi različitih krajeva Hrvatske.*
- *Puno toga o pletenju kosari čipke i svačeg.*

Osim konkretnih, starih znanja i vještina, učenici su prepoznali i da su usvojili određene vještine koje su im korisne za život i cjeloživotno učenje:

- *Pokazati svoju kreativnost, public speaking tj. prezentirati pred publikom, raditi u timu, mnogo o Gradu Omišu i projektima drugih grupa.*
- *Životne vještine.*
- *Vještine izrade suvenira, istraživanja na terenu, prezentacije projekata.*
- *Snimati i montirati video, istraživati na terenu.*
- *Kako raditi u timu i izraziti svoju kreativnost.*
- *Raditi u grupi.*
- *Izrađivanje, suradnja s prijateljima*
- *Timskom radu.*
- *Više o svome gradu i kako uređivati slike.*

Kao i njihovi mentori, školski koordinatori, i učenici prepoznaju vještine koje su stekli kroz provedbu projekta, a koje se odnose na specifična područja.

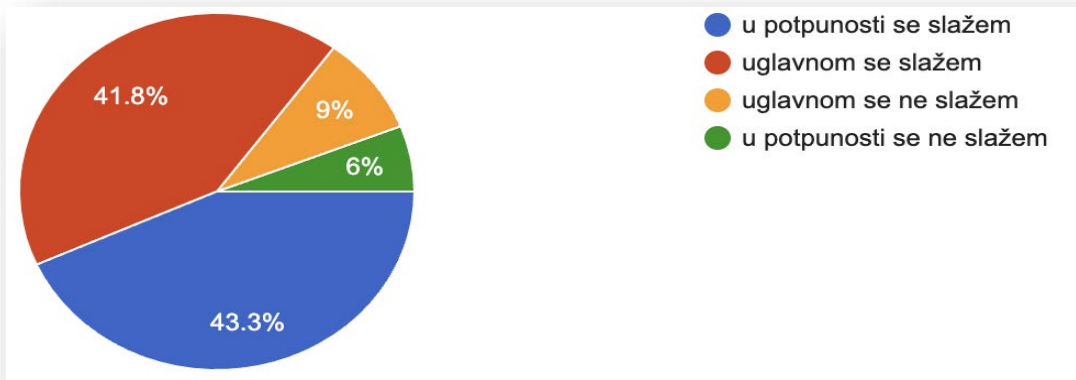

Slika 15.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz STEM područja.“

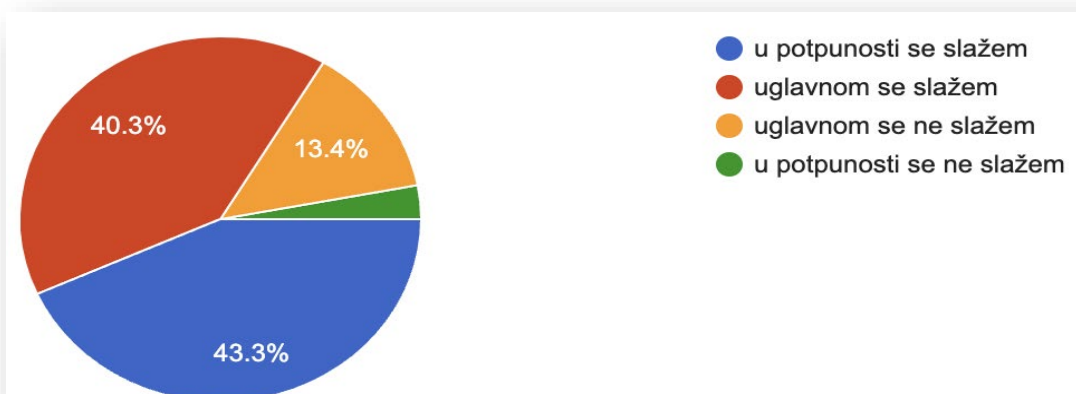

Ukupno se 41% učenika u potpunosti, a 50% uglavnom slaže s tvrdnjom da su kroz provedbu projekta stekli nova znanja i vještine iz STEM područja. S navedenim se uglavnom ne slaže 7%, a u potpunosti 2% učenika koji su popunili upitnik.

Slika 16.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja IKT-a.“

Slično je i s područjem IKT-a, pri čemu se s tvrdnjom u potpunosti slaže 43% učenika, a 42% uglavnom. Uglavnom se ne slaže 9%, a u potpunosti 6% učenika.

Slika 17.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Kroz provedbu projekta stekao/la sam nova znanja i vještine iz područja poduzetništva i aktivnog građanstva.“

Jako slični odgovori nalaze se i kod pitanja o vještinama u području poduzetništva i aktivnog građanstva. Ukupno 43% učenika se u potpunosti i 40% uglavnom slaže s navedenom

tvrdnjom, dok se 13% učenika uglavnom ne slaže da su kroz projekt stekli nova znanja u ovim područjima. Dva učenika se s navedenim u potpunosti ne slažu.

Na otvoreno pitanje **Misliš li da će ti stečena znanja i vještine biti korisne i primjenjive u svakodnevnom životu i učenju? Ako da, na koji način?** Odgovor je dalo 62 učenika i uglavnom su da, a dio učenika se potrudio i detaljno objasniti svoj odgovor:

- *Dakako, turizam je na našem području jako bitna stavka i mislim da će znanje koje sam usvojila biti korisno kako bih ga prenijela i našim posjetiteljima. Osim toga, naučila sam dosta toga o sebi, snalaženju u timskom radu, funkcioniranju projekata, poduzetništvu itd. tj. stavke koje će mi u odraslom svijetu biti jako korisne.*
- *Mislim da će biti zato što mi je zanimljivo bilo izrađivati igračke i dok imam slobodnog vremena mogu za sebe napraviti još koju.*
- *Da, za otvoreniju i lakšu komunikaciju s ljudima oko mene i za gledanje na stvari izvan okvira.*
- *Mislim da hoće jer sam naučila dosta o povijesti Splita, znam kako raditi soparnik sad, a to mi je jedna od najdraže hrane, a i pomaže za, na primjer kad učimo takve lekcije da pridonesem u nastavi sa činjenicama koje sam naučila.*
- *Da, mogu ih primijeniti u drugim predmetima i projektima.*
- *Da, u daljnjem školovanju.*
- *Da zato što ću to koristiti u svom budućem poslu.*
- *Da, zato što smo naučili kako promovirati naše proizvode i kako govoriti među publikom.*
- *Da na taj način da imam više znanja o svome kraju.*
- *Da, jer možemo praviti ovo u budućnosti.*
- *Da, znanje koje sam stekla sudjelovanjem u ovom projektu pomoći će mi u budućim projektima u kojim budem sudjelovala.*
- *Da, moći ću se liječiti doma.*
- *Da. Mogu ih koristiti u svakodnevnim situacijama.*
- *Da jer se sada mogu liječiti prirodom.*

- *Moći ćemo prenijeti znanje na druge osobe.*
- *Da, u projektu naše škole sam naučila brati i sušiti bilje te ljekovitost bilja što je vrlo korisno u svakodnevnom životu.*
- *Svakako da hoće, dapače sudjelovanje u projektu dodatno me motiviralo na pokretanje vlastitog projekta vezanog za ovu vrstu očuvanja baštine koji planiram pokrenuti po završetku srednjoškolskog obrazovanja.*
- *Zbog njih sam dobila zanimanje za tkanje.*
- *Da, zato što ću ih znati koristiti.*
- *Da. Moći ću stečena znanja iskoristiti uz znanje o grafici i dizajnu koje znam iz škole i na taj način dalje dijeliti znanja i vještine koje sam stekla kroz smjer koji učim u školi.*
- *Da jer ću pokazati starijim ljudima moje znanje.*
- *U očuvanje naših dalmatinskih običaja.*
- *Na način da ću se moći snaći u svakodnevnom životu.*
- *Da, u komunikaciji.*
- *Da. Proširila sam svoj vokabular.*
- *Da, jer sam proširio svoje mogućnosti i znanje u IKT tehnologiji te o modernoj ekonomiji.*
- *Da. Naučila sam nove i zanimljive stvari.*
- *Bit će vrlo korisne.*
- *Mislim da hoće, naučila sam raditi nešto tradicionalno i unikatno, ali od svega mislim da će mi najviše koristiti znanje šivanja koje sam stekla jer mislim da to koristi svakoj ženi.*
- *Da, znat ću odakle početi da bi uspješnije njegovala baštinu svog naroda.*
- *U daljnjem obrazovanju.*
- *Da, za bolja sporazumijevanja s ljudima.*
- *Da, zato što ću se moći lakše snaći.*
- *Da, za budućnost.*
- *Da, jer vrednujemo starine.*
- *Da jer ću svoje znanje moći prenijeti na druge.*

- *Da, nastaviti ću ići na tečajeve šivanja.*
- *Da, da znam kako komunicirati, steći nova prijateljstva i društveno se uzdignuti.*
- *Mislim da su vještine koje sam naučila jako važne za očuvanje tradicije.*

S obzirom na stalno isticanje prednosti projektne nastave, zanimalo nas je i kako učenici vide ovakvu vrstu učenja, pa smo postavili pitanje *U odnosu na redovnu nastavu, program Čuvari baštine drugačiji je po tome što...* Na ovo otvoreno pitanje odgovor je dalo 63 učenika, pri čemu se najčešće pojavljuju odgovori zanimljivije je, zabavnije, kreativnije...:

- *Naša grupa, barem, je radila sve u potpunosti samostalno. Profesori bi samo potvrdili je li dobro ili nije, prihvaćali su SVE naše ideje te nam dopuštali da budemo kreativni i inovativni, a ne strogo ograničeni na nekakav osmišljen tekst. Učili smo na zanimljive načine primjerice putem intervjua mudrih glava, koje smo podijelili na društvenim mrežama te tako informirali i ostatak naše škole. Sve to na ne klasičan nego na ZANIMLJIV način.*
- *Iskusio sam se u nečemu novom i više sam se zabavio.*
- *Radili smo zajedno i pomagali jedni drugima.*
- *Možemo pokazati svoju kreativnu inicijativu, iz pogrešaka se uči, gleda se na nas kao odrasle mlade ljude sposobne za donositi odluke i sudjelovati u razgovoru te se našu konstruktivnu kritiku uzima u obzir.*
- *Idemo vani i više se zabavljamo.*
- *Izlazimo iz učionice i upoznajemo mnoge ljude s raznim iskustvima.*
- *Je prezanimljivo istraživati i prezentirati rad.*
- *Više istražujemo i radimo na terenu.*
- *Zbog druženja, putovanja i rada na terenu.*
- *Učimo kroz zabavu.*
- *Ima puno izvannastavnih aktivnosti i zanimljivi razgovori sa starijim ljudima iz Lovreća.*
- *Omogućava da se izrazimo na naš način.*
- *Nam omogućava izražavanje kreativnosti i donošenje novih ideja.*
- *Je bio zanimljiv i naučio sam nešto korisno.*

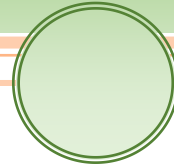

- *Učimo stvari korisne za život.*
- *Posjećujemo razna mjesta izvan škole te je atmosfera puno opuštenija.*
- *Bio interaktivniji.*

- *Osvješčuje važnost samog pletiva jer nam je pokazalo da se sve manje radi i govori o njemu, pokazalo nam je jedan važan i lijep dio naše baštine.*
- *Zbog praktičnosti nastave bolje usvajamo znanja i vještine.*
- *Odlazimo na mjesta o kojima smo učili i zapravo možemo uživo vidjeti te isprobati određene vještine.*
- *Dobro sam se zabavila igrajući igre.*
- *U programu i učimo i zabavljamo se istovremeno.*
- *Se treba manje mučiti i učiti.*
- *Svašta se nauči, a i super se zabavimo.*
- *Je zabavnije, grupni rad.*
- *Jako zanimljivo, upoznao sam nove ljude.*
- *Na zanimljiv način učimo nove stvari.*
- *Jer sam uživao u radu s kolegama te sam stekao neka nova prijateljstva.*
- *Je izvrstan projekt gdje mladi pokazuju svoje znanje kroz projekte.*
- *Smo u prirodi, posjetilo smo razna mjesta i naučili dosta toga i o samim mjestima i njihovoj prošlosti i kulturi, na zabavni način smo naučili nešto jako korisno i tradicionalno s čime se ponosim.*
- *kroz igru i zabavu upoznajemo i usvajamo nova znanja.*
- *Se čuvaju starinske stvari.*
- *Potiče timski i kreativan rad.*
- *Naučili smo više detalja od nečemu.*
- *Je većinom izvan škole.*
- *Inovativniji, kreativniji, zanimljiviji*
- *Učimo stvari koje su radile naše bake i djedovi.*
- *Zato što učimo plesti i vesti.*

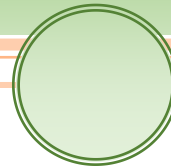

- *Su nam približili naše stare riječi i običaje.*
- *nemaju ocjenu, razvijaju moju kreativnost.*
- *Smo izvannastavna aktivnost, putujemo u druga mjesta itd.*
- *Mislim da su slični kao i nastava u mojoj školi pokazuju praktično i na nastavi.*

Na pitanje **U projektu Čuvari baštine posebno mi se sviđjelo...** odgovor je dalo 63 učenika. Njihovi odgovori mogu služiti kao motivacija svima koji se misle upuštati se u projekt u nastavu ili ne, jer učenici očito cijene ovakav način rada, pri čemu im se najviše sviđa praktični rad, druženje i neke sasvim jedinstvene stvari:

- *Raditi igračke.*
- *To što sam sa djedom izrađivao igračke kao mali pa sam se kroz ovaj projekt vratio u djetinjstvo.*
- *Putovanje i druženje s drugim školama.*
- *Istraživati o prošlosti starih običaja, tj. gradu Omišu iz kojeg dolazim i usavršiti naš projekt kroz društvene mreže sa zanimljivim i edukativnim sadržajem.*
- *Kad smo sve na kraju napravili i sklopili to u lijepu cjelinu.*
- *Zabava.*
- *Pobjeda.*
- *Izostajanje s nastave.*
- *Suradivanje s kolegama.*
- *Raditi zajedno s prijateljima.*
- *Druženje u zajedničkom snimanju.*
- *Putovanja i druženje te na kraju javno predstavljanje projekta.*
- *Druženje i učenje o drugima.*
- *Što smo svi skupa surađivali.*
- *Predstavljati svoj projekt i proizvode.*
- *Malo praviti igračke i biti na festivalu.*
- *Što sam mogla pokazati svoju kreativnost.*
- *Što sam se mogla izraziti na drugačiji način, u obliku videozapisa.*

- *Putovanje do lokacije branja i proces pripreme.*
- *Koncept cijenjenja baštine.*
- *Branje biljaka.*
- *Odlazak na Hvar.*
- *Posjet muzejima.*

- *To što smo uspjeli vidjeti toliko prekrasnih primjera i sami se probali iskusiti u izradi samih pletiva.*
- *Odaziv velikog broja mojih vršnjaka, zainteresiranost, optimističnost i inicijativa pokretanja jednog ovako vrijednog projekta općenito.*
- *Mogućnost da znanja iz škole iskoristim u cijelom programu i iskusim nove stvari.*
- *Igranje na balote.*
- *Učiti naše dalmatinske običaje.*
- *Izrada našeg projekta.*
- *Igre učiteljice Ranke.*
- *Natjecanje.*
- *Grupni rad.*
- *Izrađivanje stvari.*
- *Sviđalo mi se kako su svi pristupačni i svi dijele znanje o svom projektu.*
- *Gledati kako se radi čipka od agave te to što su nam dali da i sve probamo sami napraviti, koliko god da nam je možda i bilo teško potrudili su se pokazati nam što bolje i ispraviti nas tamo gdje smo griješili i sad imamo svoje suvenire koji su unikatni, napravljeni našim rukama, ali i uspomenu na jako zabavne dane u srednjoj školi.*
- *Način odijevanja naših predaka.*
- *Razvijanje svijesti o baštini.*
- *Razgovor s ljudima.*
- *Što smo na skupovima upoznali neke nove ljude, a i vidjeli neke nove stvari.*
- *Timski rad i kolegijalnost.*

- *Igra s kamenjima.*
- *Raditi zviždaljku.*
- *Izrada konopa.*
- *Druženje.*
- *Festival izvrsnosti.*
- *To što smo putovali kao razred.*
- *Što upoznajemo ljude koji čuvaju do tradicije i žele prenijeti svoje znanje da mlade ljude.*

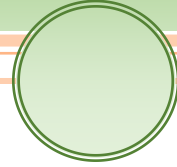
Na pitanje **U programu Čuvari baštine nije mi se sviđjelo** najčešći odgovor je *Sve mi se sviđjelo*, a nekoliko je ostalih odgovora:

- *Prema mom kritičkom mišljenju ideje koje su bile odabrane za pobjednike su bile 70% rad nastavnika, a to zasigurno nije cilj ovakvih projekata. Možda ste bi vidjeli nešto što mi nismo, ali iz popraćenog... 🙄*
- *Ljudi su bili bučni.*
- *Manjak vremena i kratkih rokova.*
- *Što nismo mogli vidjeti više stvari i mjesta.*
- *Mjesto održavanja.*
- *Pričanje dok se predstavlja projekt.*
- *Nije mi se sviđjelo raditi kape.*
- *Raditi pojas.*
- *Ribar na Hvaru.*

Na pitanje **Kada bi ti planirao/la ovaj program za iduću godinu, što bi promijenio/la?** najčešći odgovor je *Ništa*, a nekoliko je prijedloga:

- *Samo da smo malo više organizirani i da imamo više vremena.*
- *Više učenika uključeno.*
- *Raspon dana kada samo snimali.*
- *Promijenila bi da kada učenici prezentiraju mora biti tišina.*

- *Donio bih hranu za prisutne.*
- *Investirao bi u bolju opremu.*
- *Više izleta.*
- *Bolja organiziranost u smislu prezentacije samih radova.*
- *Možda posjećivanje više mjesta.*
- *Imalo bi više starijih igara.*
- *Vratila ga u Salonu kao i 2022. godine*
- *Htjela bi da bude kao i prošle godine, na otvorenom, bolja je atmosfera i zanimljivije je.*
- *Samo da se sluša što drugi prezentiraju.*

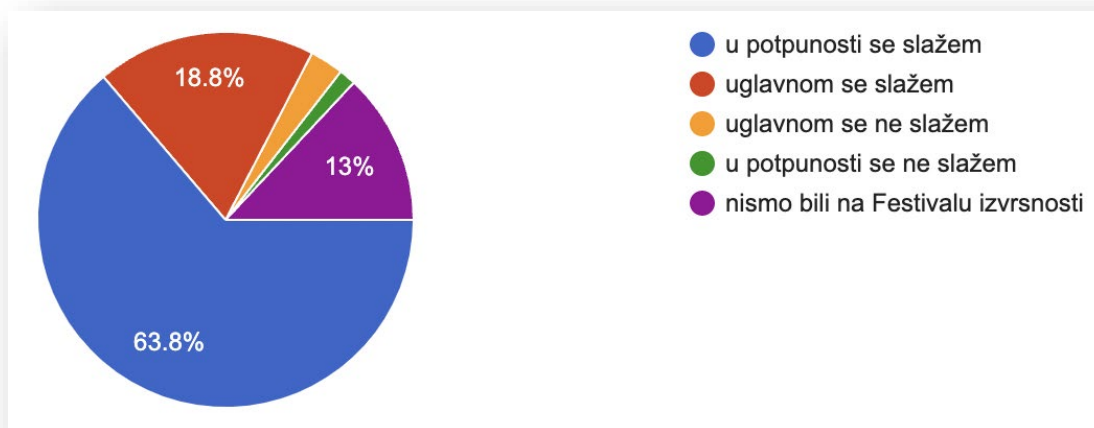
- *Dodala bih više izleta i više različitih stvari da posjetimo i naučimo raditi, ali bih htjela također da i putujemo više po Hrvatskoj te da naučimo i ostalu kulturu hrvatskih krajeva, a ne samo ovo što nam je u blizini, tako da bi bilo odlično ako bi imali veći budžet pa da si možemo omogućiti i dvodnevno putovanje u dalje krajeve Hrvatske.*
- *Da se to događa u većoj dvorani zato što da stane više škola.*
- *Da više djece može sudjelovati.*
- *Ništa ne bi promijenio, planirao bih ga u 12 mjesecu i 5 mjesecu.*

4.1. Festival izvrsnosti

Učenici su imali priliku podijeliti s nama i svoje dojmove s Festivala izvrsnosti.

Slika 18.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „Festival izvrsnosti na kojem su predstavljeni projekti bio je zanimljiv i drago mi je što smo sudjelovali na njemu.“

Ukupno 64% učenika u potpunosti se slaže s navedenom tvrdnjom, a 19% uglavnom. Sa tvrdnjom se uglavnom ne slaže 3%, a u potpunosti 1% učenika. Preostalih 13% učenika navodi da nisu bili na Festivalu izvrsnosti.

Iz opisnih odgovora može se zaključiti da se učenicima jako sviđa sudjelovanje na Festivalu izvrsnosti, prvenstveno zbog druženja i upoznavanja:

- *To što smo prodavali i pokazali nešto što smo naučili.*
- *Izložba drugih škola.*
- *Atmosfera festivala, stvarno je bilo zabavno i opušteno.*
- *Količina sudionika.*
- *Druženje s učenicima iz drugih škola.*
- *Što smo upoznali neke nove učenike, naučili nešto o baštini iz drugih krajeva i zabavili se.*

- *Predstavljanje drugih škola.*
- *Sve sve je bilo zabavno i pobijediti.*
- *Različiti štandovi i zanimljiv sadržaj.*
- *Kreativnost drugih.*
- *Izlaganje skečeva.*
- *Raznolikost projekata, mogli smo vidjeti kako su drugi proveli svoje ideje i zainteresiranost za projekte.*
- *Profesionalnost u organizaciji i broj zainteresiranih sudionika.*
- *Različite prezentacije.*
- *Raznolikost projekata.*
- *Upoznati druge učenike iz drugih škola i razni štandovi sa svakakvim proizvodima.*
- *Sve ekipe su bile pristojne i druželjubive.*
- *Sve, osoblje, štandovi, prezentacije.*
- *Upoznavanje novih ljudi.*
- *Projekt o bratovština zato jer ja imam isto bratovština pa me iznenadilo vrlo ugodno.*
- *Raspoloženje koje je bilo među svima nama.*
- *Naučiti od drugih školama i njihovim proizvodima.*
- *Definitivno proizvodi drugih škola.*
- *Posebno su mi se sviđjeli štandovi.*
- *Veliki broj izlagača.*

Osnovni prigovor učenika je što se pričalo dok su se predstavljali projekti i što je bilo u dvorani, a ne na otvorenom kako je planirano:

- *Što je većina gledatelja šetala dok smo predstavljali.*
- *Gledatelji su bučni.*
- *Što tijekom izlaganja puno ljudi priča i ne sluša i zbog toga se nisam osjećao ugodno.*
- *Nepažnja publike za vrijeme predstavljanja. Mi učenici se trudimo predstaviti svoje radove, a odrasli za to vrijeme pričaju.*
- *Nista samo što je dugo trajao i bio mi daleko.*

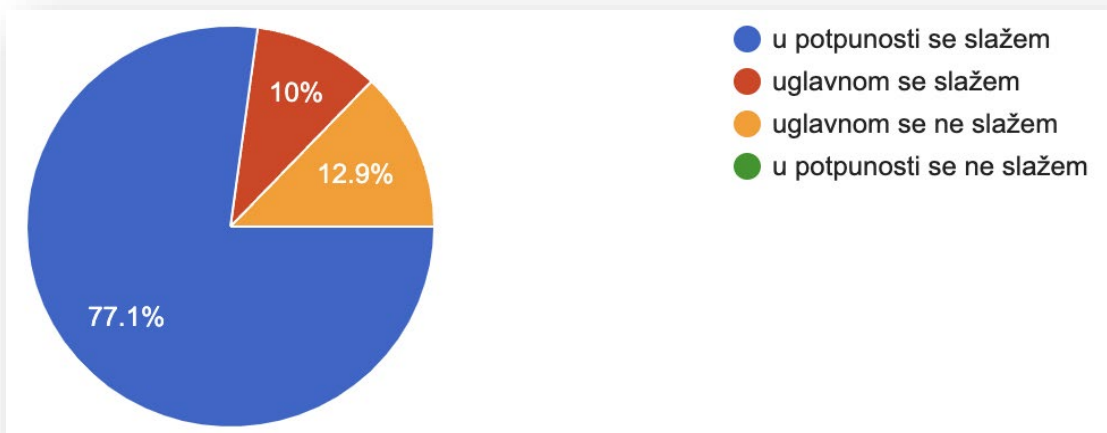
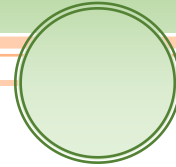

- *Manjak hrane.*
- *Kvaliteta mikrofona i zvučnika.*
- *To što se nismo prikazali boljima, a mogli smo.*
- *To što je bilo navečer.*
- *Zvuk od mikrofona je previše odzvanjao.*
- *Mjesto, jeka u dvorani.*
- *Nije mi se sviđela atmosfera.*
- *Što smo izgubili.*
- *Dugo je trajalo.*
- *Što je bilo u zatvorenoj dvorani.*

Prijedlozi za unaprjeđenje nadovezuju se na gore navedene zamjerke:

- *Da se više škola prijavi i da bude malo ranije.*
- *Više hrane, po mogućnosti da nije u Solinu.*
- *Neka bude na otvorenom.*
- *Ranije obavite informacije u vezi lokacije i vremena festivala.*
- *Potaknuti još više mladih na sudjelovanje i edukaciju.*
- *Organiziranje Festivala ranije u danu.*
- *Ono šta nam nije uspjelo ove godine, da festival bude negdje na otvorenom.*
- *Da svi koji sudjeluju budu na Festivalu izvrsnosti.*
- *Uključiti još veći broj učenika.*

Slika 19.: Prikaz odgovora učenika na tvrdnju „*Volio/la bih sudjelovati u programu Čuvari baštine i iduće godine*“

Većina učenika koja je popunila upitnik, njih 77%, voljelo bi sudjelovati u programu Čuvari baštine i iduće godine, s čime se uglavnom slaže još 10% učenika, dok se 13% učenika uglavnom ne slaže.

U posljednjem otvorenom pitanju, komentar za kraj, učenici kao i njihovi mentori koriste priliku da se zahvale i pohvale program:

- *Ovaj projekt i općenito projekti su nešto što mi je učinili moje školovanje zanimljivijim jer mi je uljepšalo inače monotonu nastavu te sam sada kao maturantica koja odlazi iz škole u potpunosti zadovoljna s tragom koji ostavljam iza sebe i s iskustvom koje nosim sa sobom na fakultet :)*
- *Preporučio bih svakome.*
- *Samo da kažem da malo truda i malo znanja čini velike uspjehe.*
- *Sve je dobro.*
- *Volim sudjelovati u projektima.*

5. Zaključak

Program Čuvari baštine provodi se treću godinu za redom i od samih početaka pokazao se kao uspješan i dobro osmišljen koncept. Interes za sudjelovanjem raste, a projekti su sve kreativniji i opsežniji. Dojmovi uključenih, i školskih koordinatora i učenika, jako su pozitivni i s puno manje zamjerki nego prošle godine. Uvaženi su prijedlozi koje su nam lanjski koordinatori dali, na primjer ukinut je Glas publike, a odvojeno je i predstavljanje osnovnih i srednjih škola radi trajanja programa na Festivalu izvrsnosti. Komentari učenika koje smo ove godine uvrstili u evaluaciju čine nam se posebno značajni i inspirativni jer pokazuju sve dobrobiti ovakvog jednog pristupa stjecanju znanja i vještina.

U narednim godinama potrebno je dalje razvijati program, pri čemu će se svakako u obzir uzeti i podaci prikupljeni ovom evaluacijom, a nama svakako ostaje osjećaj ispunjenosti ovako lijepim komentarima sudionika programa.

